

JAK ZWIĘKSZYĆ BIORÓŻNORODNOŚĆ W MIEJSKICH OGRODACH DZIAŁKOWYCH?

Wyzwania

Ogrody działkowe stwarzają ludziom znakomite okazje do kontaktu z przyrodą oraz do możliwości zwiększenia bioróżnorodności w miastach. Bioróżnorodność jako różnorodność gatunków zwierząt i roślin, siedlisk i zasobów genowych – może być bogata w ogrodach działkowych. Bioróżnorodność polepsza warunki życia w środowisku miejskim dla ludzi, zwierząt i roślin, a jej utrzymanie wymaga udziału wszystkich grup mieszkańców miast. Wiele rodzajów świadczeń ekosystemów bezpośrednio zależy od bioróżnorodności. Ogrody działkowe jako część osnowy przyrodniczej miast mają wielki potencjał do wspierania bioróżnorodności, dlatego działkowcy i decydenci powinni wiedzieć, jak to robić. Głównymi wyzwaniami są:

- Jak działkowcy mogą dbać o dziko żyjące zwierzęta i rośliny, a przez to zapewniać bioróżnorodność jako wartość w ogrodach działkowych?
- Jakie są najlepsze sposoby wzbogacania bioróżnorodności przy okazji urządzania i korzystania z działek?
- Jak decydenci mogą wspierać kształtowanie bioróżnorodności w miejskich ogrodach działkowych?

Te pytania sugerują, że ogrody działkowe są potencjalnie jednym z najlepszych sposobów służenia przyrodzie w miastach oraz, że miejskie ogrody działkowe mogą odgrywać szczególną rolę w zwiększaniu i utrzymywaniu bioróżnorodności w miastach.

Fot. 2 – Produkcja własnego kompostu pomaga polepszyć jakość gleb w ogrodzie działkowym i wzbogaca bioróżnorodność. fot. Francesca Bretzel

Fot. 3 – rosnące spontanicznie kwiaty dodają sałatkom kolorów i smaków. fot. Francesca Bretzel

Przesłanie do działkowców

- Wysoka bioróżnorodność pomaga miejskim ogródkom działkowym przystosowywać się i uodparniać na zmiany środowiskowe.
- Bioróżnorodność pomaga w prowadzeniu ekologicznych upraw roślinnych.
- Warto chronić pszczoły i dzikie zapylacze, ponieważ wspierają istnienie sieci troficznych, przyciągają inne gatunki zwierząt i zwiększają plony.
- Lokalne odmiany roślin pomagają zachować różnorodność genetyczną, są odporniejsze i lepiej smakują, oraz pomagają w produkcji różnych odmian żywności i kultywacji tradycji.
- Wykorzystując dzikie rośliny natywne można polepszyć cechy gleby, takie jak jej żyzność i struktura.
- Ogrodnicy powinni kontrolować wzrost najbardziej inwazyjnych roślin, najlepiej przy użyciu organicznych metod.
- Stawy, strumienie, gałęzie drzew i kłody przyciągną ptaki i inne zwierzęta.
- Zaleca się recykling i ponowne wykorzystywanie naturalnych zasobów (wody, gleby, drewna, kompostu).

Porady

- Tworzenie mikrosiedlisk dla dzikich roślin i zwierząt.
- Budowa schronień dla nietoperzy, ptaków, pszczół i innych zwierząt.
- Zwiększanie różnorodności przez uprawę jadalnych, dzikich i ozdobnych roślin.
- Używanie lokalnych odmian roślin: są cenne i łatwe w uprawie.
- Produkcja własnych organicznych nasion i ich wymiana z innymi ogrodnikami.
- Poszukiwanie doradców ogrodniczych i organizacji organicznego ogrodnictwa.
- Stosowanie organicznych, biodynamicznych lub permakulturowych metod; dodawanie do gleby wyłącznie niezbędnej materii organicznej.
- Nauka rozpoznawania zwierząt i roślin na swoim terenie, mówienie o nich innym ludziom.
- Natywne i introdukowane gatunki roślin mogą pojawić się w ogrodzie same; niektóre mogą być jadalne lub wzbogacać bioróżnorodność.
- Walka z chwastami naturalnymi metodami, bez pestycydów.
- Zbieranie wody deszczowej i tworzenie stawów

Dowiedz się więcej

Przydatne linki

<http://www.rooftopvegplot.com/>

<https://www.incredible-edible-todmorden.co.uk/>

<http://www.nsalg.org.uk/>

<http://www.ruleworks.co.uk/veg-edible/index.htm>

http://www.wildoxfordshire.org.uk/wp-content/uploads/2014/11/Wildlife_on_allotments.pdf

Publikacje

Thompson, K. 2007 Compost the natural way to make food for your garden. New York: Dorling Kindersley

Fot. 4 – Uprawianie ogródka pozwala bezpośrednio doświadczyć bioróżnorodności, Szkoła podstawowa Natali, Livorno, Włochy. fot. Francesca Bretzel

Fot. 5 – Muchy kwiatowe, syrphidae1. fot. Francesca Bretzel

Przesłanie do decydentów

- Miejskie ogrody działkowe powinny być promowane w planowaniu i decyzjach o zagospodarowaniu terenu ponieważ są one istotnym elementem miejskiej osnowy przyrodniczej, która łączy rozczłonkowane siedliska oraz chroni faunę i florę.
- Doświadczenie bioróżnorodności może dawać efekty terapeutyczne i podnosić ludziom jakość życia.
- Rozrzucone w mieście ogrody działkowe mogą stosować różne sposoby wspierania bioróżnorodności.
- Ogrody działkowe w miastach mogą służyć jako miejsca ochrony ex-situ określonych dziko rosnących gatunków roślin i zwierząt, a również jako banki genów tradycyjnych odmian wartościowych dla miejscowych społeczności i historii miast. Urban gardens across the city can adopt different approaches in their biodiversity agenda.
- Interakcje między różnymi grupami społecznymi mogą dotyczyć bioróżnorodności, gdy wiążą się aktywnością w ogrodach działkowych; dlatego można uznać, że działkowcy przyczyniają się do podnoszenia wrażliwości mieszkańców miast na bioróżnorodność.

Krótkie rekomendacje

- Zachęcanie działkowców ich lokalnych organizacji do zwiększania bioróżnorodności w sposób kreatywny i przyjazny środowisku.
- Wspieranie edukacji i informowania działkowców poprzez kursy na temat ogrodnictwa organicznego i sposobów unikania chemikaliów.
- Rozwijać aktywność działkowców w mediach społecznościowych, co może pomagać w rozpoznawaniu gatunków roślin i zwierząt i uczyć monitorowania bioróżnorodności w ich ogrodach; takie wirtualne sieci społeczne mogą zgrupować działkowców, ich stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, moderatorów obywatelskich badań naukowych, udział we współzarządzaniu miastem dzięki technologiom informacyjno-komunikacyjnym.
- Rozwijanie współdziałania pomiędzy działkowcami a pracownikami utrzymującymi parki miejskie, a także innymi sektorami w sprawach bioróżnorodności. Dzięki swojej wiedzy działkowcy mogą wspierać różnorodne działania służb komunalnych.
- Podnoszenie tematu roli ogrodów działkowych i znaczenia bioróżnorodności podczas prelekcji w szkołach, przy okazji imprez sąsiedzkich, koleżeńskich, itp.
- Tworzenie regulaminów dla nowych ogrodów działkowych które sprzyjają zwiększaniu bioróżnorodności.

Dodatkowa wiedza

Przydatne linki

<http://www.ruaf.org/>

<http://www.gardenorganic.org.uk/>

<http://www.hullhistorycentre.org.uk/discover/hbp/actionplan/habitatactionplans/gardens.aspx>

Publikacje

Altieri M.A., Merrick L. (1987). In situ conservation of crop genetic resources through maintenance of traditional farming systems. *Economic Botany*, 41, 86-96.

Blaauw B.R., Isaacs R. (2014) Flower plantings increase wild bee abundance and the pollination services provided to a pollination-dependent crop. *J ApplEcol* 51:890-98

Goddard M.A., Dougill A.J.H., Benton T.G. (2010) Scaling up from gardens: biodiversity conservation in urban environments. *Trends EcolEvol* 25:90-98

1Muchy kwiatowe są zapylaczami i przyczyniają się do utrzymywania równowagi biologicznej w ogrodach

AUTORZY

Ari Jokinen, University of Tampere, Finlandia
Francesca Bretzel, CNR Institute for Ecosystem Study - Pisa, Włochy
Ligita Baležentienė, Aleksandras Stulginskis University, Litwa

TŁUMACZENIE

Andrzej Mizgajski, Andrzej Mizgajski Zakład Geografii Kompleksowej Uniwersytet Adama Mickiewicza w
Poznaniu mizgaj@amu.edu.pl

Hanna Szumilas, Katedra Architektury Krajobrazu, SGGW hanna_szumilas@sggw.pl
SERIA INFO | WYD 1 WER. POLSKA | DATA PUBLIKACJI ON-LINE: 1 GRUDNIA 2016

COST (Europejski Program Współpracy Naukowo-Technicznej) jest europejskim ogólnoeuropejskim, międzyrządowym programem ramowym, którego zadaniem jest umożliwienie wielopłaszczyznowej współpracy naukowo-technicznej, pozwalającej na zespołowe rozwijanie nowych pomysłów i inicjatyw, a tym samym przyczynianie się do wzmocnienia potencjału badawczego i innowacyjnego w Europie.

www.cost.eu

COST jest finansowany przez Program Ramowy Unii Europejskiej Horizon 2020

Podziękowania

Ta broszura jest oparta na wynikach pracy zespołu COST TU1201 Miejskie Ogrody
Działkowe w miastach europejskich, finansowanego przez Europejski Program Współpracy
w Dziedzinie Badań Naukowo-Technicznych COST
(European Cooperation in Science and Technology)

Dołącz do nas

<https://www.facebook.com/groups/825421310826607/>